

PSICOLOGIA APLICADA A LES CIÈNCIES DE LA SALUT

Curs Acadèmic	2020-2021	Codi	200408	ECTS	6
Titulació	Grau en Infermeria				
Curs	2n	Període	2n semestre		
Matèria	Psicologia				
Caràcter	Bàsica	Idioma de la docència	Català		
Coordinació assignatura	Dra Melinda Gonzàlez Concepción				
Correu electrònic	melindagonzalez@euit.fdsll.cat				
Professorat	Dra. Melinda Gonzàlez Concepción				

RELLEVÀNCIA EN EL PERFIL FORMATIU

Aquesta assignatura complementa els coneixements adquirits a l'Assignatura de Psicologia General i Evolutiva i a Comunicació i Noves tecnologies de la Informació. Els seus continguts tenen continuïtat amb les assignatures Infermeria en Salut Mental i Psiquiatria, de tercer curs i Aspectes Psicosocials de la Dependència de quart curs. L'assignatura pretén que l'estudiant adquireixi una visió de conjunt de la persona a qui proporciona cures que tingui en compte no tan sols el desenvolupament del procés salut-malaltia, sinó també el context personal i social en què viu i es desenvolupa aquesta persona. Al mateix temps es vol estimular la reflexió entorn el seu paper com a professional que proporciona cures dins el marc de la relació d'ajuda, les seves actituds i les habilitats que precisa.

INTERÈS EN EL PERFIL PROFESSIONAL

L'assignatura vol contribuir a la formació de professionals reflexius amb una orientació humanista que tinguin en compte els aspectes psicològics inherents als processos de salut-malaltia-atenció i que puguin acompanyar les persones malaltes i les persones del seu entorn en situacions de patiment o de dol.

RECOMANACIONS PRÈVIES

Cap recomanació prèvia.

OBJECTIU/S

- Adquirir habilitats i destreses per tal de proporcionar Relació d'Ajuda a la persona malalta i a la seva família:
- Analitzar i avaluar el significat que aquest episodi té per a la persona malalta i per a la seva família.
- Identificar els aspectes psicològics que intervenen en determinats processos salut-malaltia específics.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES – RESULTATS D'APRENTATGE

CE4. Demostrar que comprèn el comportament interactiu de la persona en funció del gènere, grup o comunitat, dins del seu context social i multicultural.

CE4.1. Identificar i explicar quines són les conductes que defineixen el comportament interactiu de la persona en funció del gènere, grup, o comunitat.

CE4.2. Fer servir els coneixements teòrics adquirits per tal d'establir una relació de confiança.

CE7. Demostrar que comprèn sense prejudicis a les persones considerant els seus aspectes físics, psicològics i socials com a individus autònoms i independents assegurant el respecte a les seves opinions, creences i valors, garantint el dret a la intimitat, a través de la confidencialitat i el secret professional.

CE7.4. Identificar i comprendre les respostes psicosocials davant la pèrdua i la mort i conèixer les mesures oportunes per ajudar les persones i famílies en aquestes circumstàncies.

CE7.8 Identificar les respostes psicosocials de les persones davant les diferents situacions de salut (en particular, la malaltia i el sofriment), seleccionant les accions adequades per proporcionar ajuda.

CE11. Establir una comunicació eficaç amb usuaris, família, grups socials i companys i promoure l'educació per la salut.

CE11.10. Establir una relació empàtica i respectuosa amb el pacient i família, d'acord amb la situació de la persona, problema de salut i etapa de desenvolupament.

CE11.15. Identificar les característiques de la relació assistencial que permeten desenvolupar un procés d'atenció centrat en la persona.

CE11.16. Analitzar actituds i formes d'actuació professional basades en el reconeixement, respecte i promoció de la capacitat de decisió de la persona.

CE19. Plantejar solucions als problemes de salut/malaltia de les persones, famílies i/o de la comunitat aplicant la relació terapèutica seguint el mètode científic del procés infermer.

CE19.2. Fer servir les habilitats de comunicació terapèutica en el procés d'atenció d'infermeria.

CE19.3. Identificar les bases teòriques i les fases de la relació terapèutica.

CE19.5. Analitzar les formes d'actuació adequades a la fase de la relació terapèutica i la situació de la persona, grup o comunitat.

COMPETÈNCIES TRANSVERSALS

CT8. Reconèixer i afrontar els canvis amb facilitat.

COMPETÈNCIES GENERALS

CG3. Respectar la diversitat i pluralitat d'idees, persones i situacions.

CONTINGUTS

UNITAT 1: MARC TEÒRIC DE LA RELACIÓ D'AJUDA

- Introducció.
- Relació d'ajuda i infermeria.
- Perspectives teòriques en la relació d'ajuda.

UNITAT 2: APLICACIÓ DEL MODEL DE RELACIÓ D'AJUDA A L'ÀMBIT DISCIPLINAR D'INFERMERIA.

- La relació assistencial: Característiques i elements que la conformen.
- El model de relació d'ajuda en infermeria: Bases teòriques, característiques i conceptes clau.
- Actituds per al seu desenvolupament.
- Fases de la relació d'ajuda.

UNITAT 3: ASPECTES PSICOLÒGICS VINCULATS AL PROCÉS SALUT-MALALTIA-ATENCIÓ.

- Aspectes socioantropològics del procés salut-malaltia- atenció.
- Ansietat
- Estrès
- Aspectes psicològics del procés d'emmalaltir
- Aplicació a processos patològics concrets.

UNITAT 4: PROCÉS DE DOL I ACOMPANYAMENT A LA PÈRDUA.

- La mort al nostre context
- Definició de dol
- Models de fases. Crítiques. Elements claus en l'acompanyament durant el procés de dol.
- Comunicació d'informació delicada

UNITAT 5: CUIDAR LES PERSONES QUE TENEN CURA D'ALTRES.

- Aspectes socials del tenir cura al domicili
- La síndrome del cuidador o cuidadora
- Factors que incideixen en l'aparició de la síndrome del cuidador o cuidadora
- Recursos.

ENFOCAMENT METODOLÒGIC

TIPUS	HORES	ECTS	RESULTATS D'APRENTATGE
Dirigides	39,0	1,6	CE4.1, CE7.4, CE11.15, CE19.3
Supervisades	9,8	0,4	CE7.8, CG3
Autònomes	101,3	4,1	CE7.8, CE11.10, CE11.16, CE19.5, CT8, CG3
TOTAL	150,0	6,0	

AVALUACIÓ

Descripció de les activitats d'avaluació

- Lliurament de treball grupal
- Exposició i discussió a l'aula a partir de la lectura de diferents documents.
- Prova escrita:
 - Qüestionari on line .
 - Examen

Criteris per aprovar l'assignatura

Per aprovar l'assignatura cal obtenir una nota final de l'assignatura igual o superior a 5.

Per tal de fer mitja cal que la nota de l'examen sigui igual o superior a 5.

Calendari de les activitats d'avaluació:

Veure el pla de treball de l'assignatura que es presentarà a l'inici d'aquesta.

Revisió de les activitats d'avaluació:

El resultat de les activitats d'avaluació i la data i hora de revisió es publicaran a la plataforma moodle.

Es considera **No Avaluable (NV)** quan l'estudiant hagi realitzat/presentat menys del 30% del percentatge total de l'assignatura.

Prova de síntesi: Els estudiants en segona o més matrícula que s'hagin presentat a totes les proves d'avaluació el curs anterior, poden optar a avaluar-se amb una única activitat d'avaluació de síntesi. Aquesta activitat consistirà en un examen en finalitzar l'assignatura coincidint amb l'examen final de l'assignatura. Per tal d'acollir-se a aquesta possibilitat l'estudiant haurà de demanar-ho a la coordinadora de l'assignatura a través del correu electrònic en les dues primeres setmanes lectives.

ACTIVITATS AVALUATIVES

TIPUS D'ACTIVITAT	PES SOBRE LA NOTA (%)	HORES ¹	ECTS	RESULTATS D'APRENTATGE
Treballs individuals i/o de grup	30%	2,0	0,1	CE4.1, CE7.4, CE7.8, CE11.10, CE11.15, CE11.16, CE19.5, CT8, CG3
Presentació pública de treballs	10%	9,0	0,4	CE4.1, CE7.4, CE7.8, CE11.10, CE11.15, CE11.16, CE19.5, CT8, CG3
Proves escrites	60%	2,0	0,1	CE4.1, CE7.4, CE7.8, CE11.15, CE11.16, CE19.3, CE19.5
TOTAL		13,0	0,5	

¹ S'especifica hores **dedicació presencial** de l'estudiantat a l'activitat avaluativa

RECUPERACIÓ

Només es pot optar a recuperar una activitat d'avaluació si aquesta s'ha realitzat prèviament.

Per acollir-se a la recuperació serà necessari haver presentat com a mínim un 30% de les activitats de l'assignatura i haver-se presentat a l'examen en la convocatòria oficial. La recuperació consistirà en una prova escrita referida als aspectes que no s'han superat i en cap cas serà avaluada per sobre del 5.

Les persones que s'acullin a la prova de síntesi i no la superin també podran presentar-se a la recuperació amb una nota màxima de 5.

La nota màxima de la/es activitat/s que es recuperin serà un 5.

BIBLIOGRAFIA

Álvarez Ramiro J. Manual Práctico de P.N.L. Programación Neurolingüística. Bilbao: Desclée de Brouwer; 2000.

André C. Prácticas de autoestima. Barcelona: Kairós; 2007.

Arranz P, Barbero J, Barreto P, Bayes R. Intervención emocional en cuidados paliativos Modelo y protocolos. Barcelona: Ariel; 2003.

- Bayés R. Afrontando la vida, esperando la muerte. Madrid: Alianza Editorial; 2006.
- Bayés R. El psicólogo que buscaba la felicidad: sobre la felicidad y el sufrimiento. Barcelona: Plataforma Editorial; 2010.
- Bermejo JC. Apuntes de relación de ayuda. Cuadernos de humanización de la salud. 9ª ed. Santander: Sal Terrae; 1998.
- Bermejo JC. Counselling y cuidados paliativos. Bilbao: Desclee de Brouwer; 2015
- Carbadillo Rodríguez JA, coordinador La comunicación y comprensión del enfermo oncológico. Madrid: AstraZéneca; 1997.
- Cibanal L, Arce MC, Carballal MC. Técnicas de comunicación y relación de ayuda en ciencias de la salud. Madrid: Elsevier; 2014.
- Colell Brunet R. Psicología de las relaciones humanas. Lleida: De París; 2010.
- Ferré-Grau C; Rodero-Sánchez V; Cid-Buera D; Vives-Relats C; Aparicio-Casals MR. Guía de Cuidados de Enfermería: Cuidar al Cuidador en Atención Primaria. Tarragona: Publidisa; 2011
- Flórez Lozano JA, coordinador. Personalidad, estrés y cáncer: una aproximación ética e integral en la asistencia. Madrid: Zénecafarma; 1999.
- Flórez Lozano J.A. Aspectos psicoafectivos del enfermo terminal: atención ética integral. Barcelona: AstraZéneca; 2001.
- Goleman D. Inteligencia emocional. Barcelona: Kairós; 1995.
- Hennezel M. La mort íntima. Barcelona: Columna; 1995.
- Hick EF, Bien T. Mindfulness y psicoterapia. Barcelona: Kairós; 2010.
- Jovell AJ. El metge social: apunts per a una medicina humanista: canvi social i sanitat. Barcelona: Proteus; 2012.
- Madrid Soriano J. Los procesos de la relación de ayuda. 3ª ed. Bilbao: Desclee de Brouwer; 2005.
- Mc Name S, Gergen KJ. La terapia como construcción social. Barcelona: Paidós; 2008 .
- Servan-Shreider D. La curación emocional. Barcelona: Kairós; 2004.
- Tazón MP, García Campayo J, Aseguinolaza L. Relación y comunicación. Madrid: DAE; 2000.
- Torralba F. Antropología del cuidar. Barcelona: Institut Borja de Bioètica-Fundación MAPFRE Medicina; 1998.

BIBLIOGRAFIA WEB

Persones cuidadores no professionals [Internet] [Citat 20 des 2017]. Barcelona: Departament de Treball, Afers socials i Família Generalitat de Catalunya. Disponible a:

http://treballiaferssocials.gencat.cat/ca/ambits_tematicos/persones_amb_dependencia/persones_cuidadores_no_professionals/

Ley 18/2003, de 4 de julio, de apoyo a las familias y el desarrollo de decretos de apoyo a las familias dentro de las CCAA [Internet]. [Citat 15 maig 2017]

Disponible a: http://noticias.juridicas.com/base_datos/CCAA/ca-l18-2003.t5.html#c3

Universitat dels Pacients [Internet] . Fundació Salut i Envel·liment UAB [Internet] [Citat 20 des 2017].

Disponible a: <http://www.universitatpacients.org/>